

ТРЕТО МЯСТО

Ванеса Костадинова Мерева

ПГ „Васил Левски” 10 клас

„Образованието не променя света, а хората, които ще го променят“

Есе

Промяната у човека и света около него е извечното предизвикателство пред кратколетната ни екзистенция. От това се ражда и естественият ни импулс към Познанието – да проникнеш в битието и отвъд него, да си обясниш необяснимото, да намериш мястото си в света – Хаосът да се превърне в Космос.

Но светът ни е „Perpetuum mobile” и човекът е принуден да бъде вечно движещо се същество, за да не пропусне Промяната. И взирането в естеството и у себе си се превръща в Познание. Но променящо се познание – то преминава през митологиите, религиите, науките, изкуствата... Сократовото твърдение, че „Аз знам, че нищо не знам“, струва ми се, че най-точно определя съдбата на човешката опитност.

Само по себе си обаче познанието би било невалидно, ако не е споделено. Но споделянето не е достатъчно, то трябва да бъде прието, осъзнато от другите, за да се превърне в тяхно познание – т.е. те да възползват от образите на това знание – да се образуват. Благодарение на това светът е започнал да се развива.

Ако се обърнем към времето на нашето Възраждане, ще открием как тъкмо онези, които са се образували(или самообразували) са задвижили застиналото време на българите – от „Историйцата” на Пайсий през „Рибния буквар” на Петър Берон, „Първичката българска граматика” на Иван Богоров, Добри Чинтулов, даскал Атанас Кожухаров, Петко Славейков и десетки известни и забравени имена на наши будители. Неслучайно началото започва със създаването на училища, където децата да се образуват. И тогава те стават други, мислят различно, светът пред тях открива лицата си. Как да пожелаеш нещо, което не познаваш! А познание дава образованието. И се раждат нови копнежи за един друг свят, различен от робския.

Съзнанието, че само про(СВЕТ)еният е способен да предизвика промяна, ражда и българския феномен читалище. Ако Духът не е събуден, подхранен и развълнуван, Промяната е невъзможна.

Бихме могли и да потърсим доказателства за важността на образованието и в нашето настояще. Всъщност ние се учим още от нашето раждане, но влизането ни в училище вече дава нова посока на нашето развитие. Тук трупаме знания не само по различни науки и изкуства, но имаме шанса да се родят нови интереси, вдъхновения, мечти и цели, да разгърнем своя потенциал. Въпреки че понякога уроците ни се струват досадни и си мислим, че това никога няма да ни дотрябва, то помага за нашето оформяне като личности. Не по-малко важно е, че се научаваме за живеем в нашето

малко общество с всички предизвикателства, конфликтни ситуации, споделяне, подкрепа и приятелства. В нашия „мини“ свят ни се дава възможност да проявим творческите си заложби, креативността, да бъдем инициативни, да се научим да заявяваме позиция и най-най-важното – да се научим да мислим и да гледаме критически на света. И когато след няколко години излезем в „големия“ свят, да се превърнем в негови преобразуватели. Защо не?

Образованието само по себе си е безспорна ценност, но то не може да задвижи промяна. Променящите сме ние. Образованието ни дава силата, самочувствието, смелостта да пожелаем да пренаредим нещата, но и смелостта и волята да го направим.

Вероятно малко ще бъдат тези, които ще задвижат големите преобразувания, но това не означава да нямаме дързостта да опитаме, колкото и крехки да са силите ни. Харесвам ефекта на пеперудата...винаги има смисъл усилието към по-добър свят.

